

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 32. Sanctæ Annæ incolæ oppidum suum deserunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

lescentem unum, nullum alium recuperavit, captivis ipsis & representatâ mercede spoliatus. Capto oppido, prædones per circumjacentes villas effusi, quoscumque potuere in servitutum abegere; satisque constat, ex numerosissima colonia vix quartam partem fugâ salutem quævisse. Ex hostibus in pugna, præter vulneratos, quinquaginta quinque cecidere. Finito prælio, dissimulato vulnere suorum dolore, Socii faucios ex utraque parte adjutum ivere, moribundos Sacramento expiantes, mortuosque sepelientes. Quia in re memorabile est, quod de captivis duobus domi nostræ educatis narratur, qui piis verborum affectibus, pro ut fieri ab Societatis hominibus viderant, moribundos ad ultimam luctam juvare visi sunt: stupentibus ad tantam pietatem hostibus, & adolescentularum formosissimas, ut eos ab Patrum amore averterent, offerentibus: quibus constanter repudiatis, se castè pièque ab suis Sacerdotibus educatos, ab talibus spurciis abhorreere respondebant: raro prorsus in novis hominibus in captivitate, & ætate juvenili, libidinis temperamento, pietatisque exemplo. Ab hostibus quatrduo Socii detenti sunt, ne ad alia Neophytorum oppida pergentes consilia sua præverterent. Sic JESU-Marianum oppidum ante triennium fundatum, in quo hætenus Socii sex mille & quinquaginta septem Barbaros baptizaverant, longèq; plures in album Candidatorum retulerant, destructum est. Cujus reliquæ aliò translatae lugubrem recordationem usque adhuc florentissimæ quondam colonix, omnium animis, & præsertim meo (nam JESU-Marianorum per aliquot annos curam gessi, geroque) representant.

Socii omnibus optulantur.

Duorum adolescentium pietas.

Cassitas.

Numerus reductorum.

DUABUS leucis aberat Sancti Christophori oppidum ab JESU-Mariano, numerositate etiam famosum: nam quamvis non integrum biennium ab eius fundatione non intercessisset, tamen in eo Societas bis mille & trecenta capita sacro Fonte immerserat, restabantque totidem Catechumeni & infantes suo tempore immergendi: ad quos cum pervenisset fama invasionis, Augustinus Contreras, qui ibi solus curabat, multitudinem quantam maximam potuit, ad Sanctæ Annæ oppidum deducit. Vix in tuto erant, quando Mamaluci desertam coloniam invadunt, quam ut inanem vident, illico viciniam circum omnem explorant, villas depopulantur, è latebris eductis vincula injiciunt, more suo omnia hostiliter infestantes. Augustinus Contreras ad suum oppidum redire ausus, latrones adit, obsecratque, ne vellent filios in Christo abs se genitos, ceu pecora, abigere: sed, præter dicteria, & duos adolescentes infimis precibus impetratos, nihil recuperavit: Mamalucis ad JESU-Mariani ruinas cum præda violenter se recipientibus.

CAPUT XXXI.
Sancti Christophori colonix devastatio.

Augustini Contreras sollicitudo.

INTERIM Romerus mille & sexcentos Neophytos, partim ex JESU-Marianis fugâ dilapsis, partim ex Sanctæ Annæ & Sancti Christophori aliisque oppidis raptim collectos, quos perditas res recuperandi desiderium, aut amitendi metus stimulabat, ad Sancti Christophori oppidum comitatur: quod etiam quatrduo, postquam eò venerant, centum & viginti Mamaluci, belli robur, cum mille & quingentis Turpiciis advolvère: qui prælio iniro, latrocinandi usu & armorum genere feroces, quamvis in primo conflictu retrocessissent, nostris tandem Neophytis, inæqualibus armis pugnantibus, potiores fuere. Igitur eorum multis in captivitatem abactis, Romerus eò unde venerat, ad Sanctæ Annæ cum gentis reliquiis, retrogreditur. Sanctæ Annæ oppidum supra ter mille capita censebat, florebatque omni genere virtutum sub Josephi Oregii curâ, qui nongenta capita, peste paulò ante invasionem grassante, Sacramentis procurata sepelierat, suppleveratque vitâ functos novis accessionibus Barbarorum, magno numero ei se excolendos tradentium. Id oppidum trans Igaim etiam positum patebat prædonum injuriis, si suo loco remaneret: quare de eo retrahendo agitatum est. In his rebus dum sunt, Antonius Ruifus Sociorum Præfectus eò advolat, vocatisque in consilium vicinorum oppidorum Sociis, & Neophytorum primoribus, de summâ rei deliberat. Sententia plurimorum fuit, JESU-Marianorum & Sancti Christophori reliquias cum Sanctæ Annæ municipiis eis Igaim ad Nativitatis oppidum traducendas esse, ut fluvio, & aliarum coloniarum proximitate, numeroque se tuerentur. Postquam id magno

CAPUT XXXII.
Sanctæ Annæ incolæ oppidum suum deferunt.

Neophyti infeliciter pugnant.

Antonius Ruifus cura.

tumultu factum est, cymbæ omnes ad portum unum sub terreo tumulo in formam castelli extemporaliter exstructo, eo sine retractæ sunt, ut & Neophyti ab hostibus fugientes accommodè Igaim transmitterent, & ipsis prædonibus transcurrendi commoditas subtraheretur. Præterea variis in locis fluvius, quæ vadari poterat, milite firmatus est: & transipsum Igaim insidiæ in adjacentibus nemoribus collocatæ sunt, unde in palantes latrones ex improviso effusarmati Neophyti, hostium non paucos, indemnes ipsi, interfecere.

CAPUT

XXXIII.

Gesta post devastationem oppidorum narrantur.

Fama calamitatum augetur.

Caapienses, Caarocensesque transfugiant.

Ab Paranensibus recipiuntur.

Auxilia quaeruntur.

Didacus Boroa hostibus se opponit.

Ad Regem scribitur.

Littera miraculo servantur.

Numerus abactorum ab Mamalucis.

INTEREA ubique trepidabatur, Jesu-Marianis fugientibus, famam calamitatis ubique spargentibus, & in immensum augmentibus: narrabant enim deleta esse cuncta Tapensis provinciæ oppida, hostes Urvaicensibus imminere, plerosque Patrum de medio crudeliter sublato. Auxit metum Antonius Ruifius, cui ferebant cœlitus revelatum fuisse, de novo fundata ad Urvaicam oppida aliquando ab Mamalucorum furore loco motum iri; & ipse, audito, hostem per Tapensem regionem grassari, autoritate usus præceperat Sociis Urvaicensibus, ut igne oppidis injecto, gentem omnem versus Paranam in tutum reciperent. Quod mandatum statim accipientes Caasapaminenses, templo suo domibusque concrematis, effusâ fugâ (quamvis hostis quadraginta leucis abesset) ad Paranam se contulere. Hos sequuti Caaroenses, patrium etiam solum, incenso oppido, deseruere. Et jam Caapienses, Caasapaguaensesque fugere inceperant, cum Didaci Boroa Provincialis mandata perferuntur, jubentis, ne se quis loco moveret, antequam ipse coram rem totam perspexisset. Acceperat is invasionis nuncium in itinere ex Assumptionis urbe ad Paranam veniens, quò dum pervenit, mille & quingentis Caasapaminensium capitibus ad desertam concrematamque patriam redire renuentibus occurrit, quos omnes Itapuanis commendavit. Paululum progressus obviam habuit Caaroenses, quos ad reliquas Paranae colonias remisit, donec maturè de reaedificandis tutiori in loco oppidis consultaretur. His rebus intento trepidum nuncium adfertur, Josephum Oregium fugitivos Neophytos comitantem in desertis locis errore viæ perditum fuisse. Triduum hæc fama anxios tenuit, quoadusque nunciatum est comparuisse. Ex itinere, Provincialis à Paraquariæ Prætoris auxilia postulans, pro responso accepit, ab iisdem Mamalucis Itatinenses ex adversa parte etiam vexari, nec è Republicæ bono videri, si copiolæ paucorum civium in tot loca distraherentur. Prætoris Argentei fluvii filius, militiæ Hispanæ præpositus, alias res causatus, & Civitas Sancti Joannis, auxilia etiam denegavere. Didacus Boroa externorum subsidiorum spe dejectus, mirabili celeritate ad Tapensem provinciam properat, dispersatos hinc inde Neophytos in unum eogit, fortissimorumque Barbarorum ex variis oppidis haberi delectum imperat: quorum in comitatu trans Igaim ire ausus est, eo sine, ut saltem metu injecto prædonum audacia infringeretur. Sed elapsis cum præda hostibus, in destructis oppidis nihil nisi cadavera virorum fœminarumque crudelitate oppressorum, & in Jesu-Mariani templi ruinis altare scædè conspurcatum reperit. Humatis corporibus, invasionis seriem exquisitis litteris ad Regem Catholicum scripsit. Quæ litteræ, ducentis ab Lusitania leucis summâ perfidiâ in mare projectæ, miraculo ad litus Ullisipponense postmodum repertæ, Regique traditæ sunt: cum æquali Sociorum laude, & prædonum infamia. Secundum id, destructorum oppidorum incolas in Caaroensem, Caasapaminensemque agrum cum Sacerdotibus transtulit, ibi tamdiu in desertis villis nutriendos, donec commoditas restituendæ rei appareret. In hac depopulatione viginti-quinque millia partim Neophytorum, Catechumenorumque ab Sociis reductorum, partim Ethnicorum eorundem curæ destinatorum, ab Mamalucis in Brasiliam abacta fuisse (ut mortuos in itinere taceam) satis constat. Sic Tapensis provinciæ Socii spem promovendæ rei ultra Igaim amiserunt, & metum alterius jacturæ altè concepere, non diu post ad novos luctus calamum meum citatura.